

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Fe polti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 265.

V Ljubljani, v torek 18. novembra 1890.

Letnik XVIII.

Deželni zbor kranjski.

(Jednajsta seja, dné 18. novembra.)

Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje in razdelé došle peticije; prošnja cestnega odbora ribniškega za novo cesto iz Loškega potoka v Ribnico se po živahnem pričkanji, ali je to gospodarska ali denarna zadeva, po predlogu poslanca Murnika izroči združenemu finančnemu in upravnemu odseku. Dalje se po nasvetu istega poslanca sklone vse prošnje, ki bi še došle, v rešitev prepustiti deželnemu odboru.

Poročilo o zgradbi nove deželno-branske vojašnice v Ljubljani se z dnevnega reda odstavi, potem poroča posl. Višnikar o cesti čez Wagensberg, pri kateri je dal deželni odbor preložiti največje strmine pri Kamnu, in priporoča, da naj pride potem na vrsto del ceste do Pustega Javorja. Poročevalec poudarja potrebo te preložitve in prošnji raznih občin zánjo, ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklone: Deželni zbor, vztrajajoč pri svojih sklepih z dné 18. oktobra 1888 in 22. novembra 1889, nalaga deželnemu odboru nemudoma potrebno ukreniti, da se nadaljuje preložitve ceste čez Wagensberg in da se preložitve te ceste od Wagensberga proti jugu do Pustega Javorja v dolgosti 4952 m zvrši že tekom prihodnjega leta. Troške je deliti med deželo in vdeležene tri cestne okraje po določeni konkurenci.

Delna črta pod Wagensbergom na severni strani proti Šmartnem v dolgosti 1615 m naj se še pregleda, da se prepriča o nujni potrebi te preložitve in o tem, ako bi se ne dal ta del projektovane črte skrajšati in dotični troški znižati.“

Baron Wurzbach se prvi oglasi proti temu predlogu, sklicuje se na poročila deželnega odbora v lanskem letu, in predlaga, da naj ostane pri izvršeni preložitvi in naj deželni zbor potrdi dotično poročilo deželnega odbora.

Dr. Papež poudarja, da ravno zaradi dolenske železnice postane ta proga še potrebnejša, kakor zdaj, ker je treba do železnice dobrih cest, če se

hoče pospeševati promet. Zato naj deželni zbor pri-trdi predlogu finančnega odseka.

Poslanec Svetec omenja, da si z baronom Wurzbachom ni dosti navskriž; Wurzbach vse preložitve odobruje, samo one proti Pustemu Javorju ne. Ali sam priznava, da je ta kos strm; zato ga je treba preložiti, ker sicer bi imeli na površji lepo cesto, doli v dolini pa ne. Troški ne bodo tako veliki, ker bode stala preložitve, ki jo priporoča finančni odsek, 11.000 gld. Litijski okraj veliko plačuje naklad in ni še ničesar prosil od dežele; za dolensko železnico bode moral tudi donášati precejšnji znesek, in zdaj naj se mu odreče jedina cesta, za katero prosi? Ta cesta je silno važna, ker je jedina zveza med Savsko in Šentvidsko dolino do Zidanega mosta.

Poslanec Detela naglašá razloge, ki so vodili deželni odbor pri sklepanji o preložitvi ceste čez Wagensberg. Prej se je hotelo zvezati trebanjski in zatiški okraj z južno železnico, odkar se ima graditi dolenska železnica, tega ni več treba; zato je deželni odbor odložil preložitve te ceste in pre-pustil razsodbo deželnemu zboru. V gospodarski koristi je, da se preloži del od Leskovca do Pustega Javorja. Preložitve ceste od Šmartna do Kamna pa ni potrebna; takih cest je veliko na Kranjskem in če bi se hotele prekladati, bi potrebovali 200.000 gl. Ne smemo pa prezirati, da je treba z denarjem varčno ravnati, ker se bo veliko potrebovalo za druge bolj važne ceste, po katerih se bode dovažalo k železnici. Zato on priporoča naslednji nasvet:

„Deželnemu odboru se naroča, naj potrebno ukrene, da se nadaljuje preložitve ceste čez Wagensberg le proti jugu do Pustega Javorja. Troške je deliti med deželo in cestne okraje Litijo, Trebnje in Zatičino po razmeri določeni s sklepoma deželnega zbora z dné 18. oktobra 1888 in 22. novembra 1889.“

Dr. Bleiweis se čudi, da danes ugovarjajo cesti čez Wagensberg gospodje, ki so jo pred nekaterimi leti zagovarjali. Cesta je potrebna in če se izdá 11.000 gld., je vendar-le prav, dodati še nekoliko denarja, da se vsa cesta popravi. Zato pred-

laga, da naj se kos proti Pustemu Javorju preloži že v prihodnjem letu, kos proti Šmartnem pa l. 1892.

Poslanec Svetec ugovarja predlogu poslanca Detela, ker je prav, da se kos ceste proti Šmartnem pregleda. Če se vidi, da preložitve ni treba, ostane kakor je, če se pa spozná potreba njena, ne bode ostajalo družega, kakor potrebno delo izvršiti.

Poročevalec Višnikar še enkrat poudarja, kako željno ljudstvo pričakuje preložitve te ceste in poslanca Detela opozarja na njegovo sodbo o tej cesti iz leta 1885., o kateri je sam priznaval, da bo ta cesta potrebna in važna tudi v slučaju, če se napravi dolenska železnica.

Poslanec Detela pojasnjuje, da je njegovo poročilo zadevalo samo Pribilov projekt in da bi pri tem ostal tudi sedaj, če bi bili troški samo 24.000 gld., kolikor je bil proračunil Pribil.

Pri glasovanji obvelja predlog finančnega odseka s 16 glasovi proti 15.

Poslanec baron Lichtenberg poroča o prošnji občine Ustija zaradi razdelitve nekih pašnih parcel mej občine, kateri razdelitvi en sam občan ugovarja. Deželni zbor reši to razdelitev v smislu prošicev in sprejme naslednji predlog upravnega odseka:

„Jednakomerna razdelitev v zemljiški knjigi katastralne občine sv. Križ, sodnega okraja Ajdovščina, pod vložno št. 618 nahajajočih se pašnih parcel 781/1 in 1070/3, kateri sta lastnina občine Ustija, mej hišne posestnike občine Ustija, dovoli se izvzemši vzhodni del zadnje navedene parcele v obsegu 8 oralov pod pogojem, da se dotični razdelitveni načrt predloži deželnemu odboru v pregled.“

Prošnja načelníštva zdravstvenega okrožja Kočevje glede vravnave pravnih razmer kočevske bolnišnice, kateri poroča poslanec Kersnik, se izroči deželnemu odboru v pozvedovanje in poročanje v prihodnjem zasedanju.

Ravno isti poslanec poroča o prošnji občin Radomlje, Jarše, Rove in vasi Preserje gledé podpore za napravo mostu preko Bistrice, za katero se dovoli 1000 gld., ki se imajo izplačati tedaj ko bode most izgotovljen.

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska-povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z. XVII.

Ko si je Žižka pridobil že vso zahodno stran češke dežele, prišel je kralj Sigmund z veliko vojsko k Pilznu in si tu nabiral vedno novih čet z vseh strani. Za zidovjem kraljevega mesta se je skrilo mnogo kralju naklonjenih gospodov iz okolice s svojimi rodbinami, tudi je bilo mnogo duhovnikov, ki so iskali tu zavetja pred hudim svojim sovražnikom — vodjo Taborcev.

Ali tudi Žižka ni počival. Zvedevši, da stoji kraljeva vojska pred Pilznom, pustil je Tahov, kateri je ravno oblegal. Ker se pa ni čutil dosti močnega, da bi se mogel sniti na polji s kraljevo vojsko, hitel je ne zmeneč se za sneg in mraz na svoj Tabor, da bi zbral ondi in po vseh južnih krajih dovolj vojakov zoper Sigmunda. Sigmund je oblegal mej tem nekatere Žižkove trdnjave, pa brez uspeha. Tu mu pride poročilo, da se bliža od Tabora jednooki vodja z novimi, bojaželnimi polki, da

se tudi od Prage valé proti njemu neštevilne čete; da so se že v Dobriši združili Taborci s Pražani; da so že v Rokicanah, ki so jim rade odprle svoja vrata.

Daljih poročil Sigmund ni čakal, temveč je hitel iz zapadnih čeških pokrajin na sever proti Litomericam, prepustivši zapad čisto brez obrambe Žižki.

Ponosni Pilzen se je prestrašil, ko je zagledal okrog polno šotorjev, raz katere so vihrali črni prapori z rudečim kelihom. Žižka je premagal predmestja in mline, zažgal je in naskočil samo mesto. Štiri mesece je mesto odbijalo hrabro njegove napade, če prav je pri tem trpelo zidovje in stolpi mnogo škode in v mestu bilo mnogo hiš porušenih in zažganih, in je padlo mnogo ljudi.

Ko so videli Pilzenčani, da jim ni upati od nikoder pomoči, sklenili so mir s že utrujenim sovražnikom pod dosti ugodnimi pogoji, ki bi trajal do novega leta.

Žižka je odšel iz Pilzna za Sigmundom na sever.

Na Radinjah so pričakovali prihoda Žižkovega; ali glej, vodja Taborcev ga je odložil zopet na po-

znejšo dōbo. Vendar so se delale vedno priprave za njegov pozdrav. Vedno so utrjevali grad, bojevniki so se vadili pridno v orožji, zlasti oni, ki so prišli na novo. Nje je vabil Bořek, ki je postal najedenkrat ljubljenelec cele grajske posadke.

Ni mu tekla torej čas v ljubezenskih pogovorih, temveč v neprestanem delu. Ali tudi najtežje svoje dolžnosti je izpolnjeval rad; saj jih je izpolnjeval blizo svoje Eliške, pod jasnimi zvezdami njenih očí. Ko je pogledal utrujen po celodnevem delu v njen smehtljajoč se obraz in zaslišal ljube zvoke njenih besedij, bil je za vse bogato poplačan.

Vihar, ki je divjal po pilzenski okolici, besnel je sedaj daleč. Le iz daljine se je časih začul ta vihar bližajoč, ali oddaljšajoč se.

Nastala je pomlad.

Sneg je skopnel že davno, zemlja se je odela v novo svežo obleko. Nikdo ne bi bil mislil, da so bili pred kratkim mesto krvavih bojov ti zeleni logi, pokriti s pestrimi cvetkami, te tihe njive, nad katerimi se vspenja jasni nebesni obok in se vzdiguje škranec. Nikdo ne bi bil mislil, da je ta lepa trata pognojena s krvjo tisočarih.

(Dalje sledi.)

Prošnji župnije sv. Katarine v Topolu za samostojno občino, in davkarske občine Preloka za izločitev od občine Vinice se izročite deželnemu odboru, da poizve mnenje drugih občin. Glede Preloke se mu nujno naroča, da naj v prihodnjem zasedanju predloži načrt dotičnega zakona. Pri tej točki je poslanec Dragoš priporočal ločitev, ker imajo Preločani pri sedanjih zvezi z Vinico dolga pota in veliko stroškov.

Poslanec Stegnar poroča o § 7. letnega poročila gledé deželnih zavodov in zakladov, ki se jemljejo na znanje. Ob enem se vladi izreka zahvala, ker je v bolnišnici v Trstu vpeljala nadzorstvo nad bolniki iz Kranjskega. Ravno tako se izreka zahvala Vasu Petričiču, ki je v podporo rekonvalescentom stopivšim iz bolnišnice podaril 100 gld., dobrotnikom, ki so razna darila in zbirke naklonili deželnemu muzeju, posebno pa še kranjski hranilnici za naklonjeno podporo.

Poslanec Hribar poroča o proračunu gledališkega zaklada za l. 1891. Potrebščina bode znašala 181.677 gld., pokritje 3050 gld., primanjka 178.627 gld. katero bode pokriti: 1. z doneskom mestne občine ljubljanske 22.500 gld.; 2. z neporabljenim ostankom kapitala 43.060 gld.; 3. s posojilom iz deželnega zaklada 11.070 gld.; 4. s kreditno operacijo 100.000 gld.; 5. ostanek 1167 gld. s slučajnimi dohodki.

Zbor pritrdi tem nasvêtom.

Prošnja županstva v Dolu, da bi dežela prevzela oskrbovalne stroške za Frančiško Vidmar, se reši s priporočilom, naj se deželni odbor na-njo ozira pri oddajanju hiralničnih ustanov. — Ivanu Dražilu pa se povikša miloščina za 36 gld.

(Dalje sledi.)

Postavno potujčevanje otrok na Ogrskem.

Bralci „Slovenčev“ se še gotovo spominjajo dobro, kako so Madjari jemali pred nedavnim siromašnim Slovkom njihove otroke ter jih pošiljali na južno Ogrsko, da bi tamkej pomnožili redko madjarsko prebivalstvo, ob enem pa na tak način tem laglje pomadjarili slovaško zemljo. Ves pravični svet je zastrmel, ko je bral o teh krivicah, ki so se godile Slovkom z dovoljenjem ogrske vlade. Ali Madjari se niso niti najmanje ozirali na to, kako o njih sodi zunanji svet, le velikemu pomoru teh slovaških sirot se ima pripisati, da jih niso še dalje pošiljali od severja na jug. Ker se pa na tak način niso mogla pomadjariti slovaška deca in ker celó šole, čeravno so madjarske, vkup z raznimi madjarskimi kulturnimi društvi niso v stanu zadušiti nemadjarske narodnosti na Ogrskem, izmislil je sedanjí minister prosvete grof Csaky novo sredstvo, kako bi se otroci nemadjarskih starišev že v tretjem letu začeli madjariti. Osnova tega sredstva, ki se imenuje postava o oskrbovalnicah malih otrok, se bode predložila ogrskemu saboru precej, kadar bo dokončana razprava o proračunu. Ta postava je namenjena za siromašno prebivalstvo, posebno za Slovake na severju in Srbe na jugu. Vsaka rodovina, ki ne more imeti za svoje otroke prave varuhinje, morala bode dati otroke na odgoj v take oskrbovalnice, kjer se bode govorilo pa le madjarsko, tako da se bodo otroci nedvojbeno naučili ta jezik, kajti materinskega ne bodo še znali, ko bodo prišli v take zavode. Takih siromašnih rodovin je seveda največ mej Slovani, in posebno na-nje prežé Madjari, kajti nobenega naroda se oni toliko ne bojé, kakor slovanskega, tedaj ga mislijo ugonobiti na tak način. Če že to ni največji šovinizem, potem ne vémo, kaj bi še imenovali s to besedo. Pa ne samo šovinizem, marveč proračunana krivica je to, ki se do zdaj ni še menda zgodila v nobeni državi otrokom. Čisto protinaravna je ta postava, ko se otroci jemljó s silo starišem iz naročja, samo da postanejo renegati, kakoršnih potrebujejo Madjari, da se morejo vzdržati v svojem gospodstvu. Ni to skrb za gmotno blagostanje siromašnega naroda, marveč pohlepa za pomnoženjem madjarskega plemena, ki bi izumrlo počasi, ko ne bi na ta način skrbela država za pomnoženje. Samo jeden zastopnik, Nemeš Schwick, se je v odboru izrazil proti tej postavi, in sicer zato, ker se po njej sili vsak siromašen prebivalec izročiti svoje otroke takemu zavodu, bila-li ga volja ali ne. Ali grof Csaky je potrdil, da se nahaja moč postave le v tem, da bo moral vsakdo svoje otroke dajati v take zavode, kajti drugače bi jih bilo gotovo malo v njih. Grof Csaky pozna gotovo dobro ljubezen materino do

svojih otrok, ter dobro vé, da tudi najsiromašnejša mati raje neguje sama svoje dete, kakor bi ga prepuščala drugim rokam. Vsa je to menda vendar nekaj naravnega, kar mora priznati vsak pameten človek. Samo madjarskim postavodajalcem ni sveto to, kar je sveto vsem drugim národom. Pa še več! Za to potujčevanje lastnih otrok bodo morale preskrbeti dotične občine same tudi sredstva za to. Slovani bodo morali tedaj sami plačevati za svoje otroke, ki se bodo pomadjarili v teh zavodih. Kaj takega še nismo slišali do zdaj, čeravno smo Slovani v svoji borbi za obstanek pretrpeli preraznih trpljenj in krivic. Madjari so v potujčevanju, kakor je videti, dosegli vrhunec krivičnosti, ki se bode enkrat osvetila kruto. Dobro pa je, da zvé zunanji svet o tem ravnanju, in da potem razkrinka to šovinistiško-madjarsko gospôdo in njihovo ravnanje z državljani ogrskimi, katerim je sicer na papirju zagotovljena vsa sloboda v národnem pogledu, v istini pa se jim godé največje krivice, kakor ravno v omenjeni postavi. Svetu je treba razjasniti, kaj se godi v tej državi, in kmalu se bode sodilo o madjarske slobodi drugače nego se je po navadi mislilo do zdaj. Le z resnico na dan in Slovanom mora biti bolje. —a.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. novembra.

Notranje dežele.

Splošna volilna pravica. Na Dunaji se je vršil ljudski shod socijalno-demokratske stranke, na katerem so vdeleženci zahtevali v sklenjeni resoluciji, naj se tudi v Avstriji uvede splošna volilna pravica. Navzočih je bilo kakih 5000 ljudi. Tudi splošna volilna pravica bo koristila združenim kristijanom, dasi imajo ti demokraci ravno nasproten namen.

Češko-nemška sprava na Moravskem. Ker se vlada toliko trudi, da bi dosegla na Češkem spravo mej Čehi in Nemci, zato so poskusili tudi zatirani češki Moravani ali se bo tudi zanje toliko gnala vlada, kakor se žene za zatirane (?) Nemce na Češkem. Dr. Mezniček je namreč predlagal, da naj se tudi na Moravskem poravnajo krivice, ki se godé Slovanom, da se preosnuje volilni red, národne kurije, češko vseučilišče, in da se dopolni češka obrtna šola. Vse to so gotovo popolno opravičene zahteve čeških Moravanov, a upanja, da bi se toliko oziralo na-nje, kolikor se ozira na neopravičene zahteve Nemcev na Češkem, ni veliko. Suum cuique: Nemcu kos, Slovanu kost.

Italijansko šolsko društvo. Avstrijski Italijani imajo sedaj dovoljeno dvojno šolsko društvo: „Lega nazionale“ in „Associazione scolastica“. Ni še gotovo, ali se osnujeta obe društvi, gotovo pa je, da obojno društvo ne bo doneslo nobene posebne sreče naši Avstriji.

Shod ogrskih socijaldemokratov vršil se bo dné 7. in 8. decembra v Budapešti. Nemški in ogrski listi socijalnih demokratov vabijo delavce, da nabirajo darove, s katerimi se bodo nepremožnim vdeležnikom plačali potni troški.

Vnanje države.

Bolgarija. Poročali smo vže na tem mestu, da je Stambulov v sobranji prebral knežji odlok, s katerim sta imenovana nova ministra. In sicer je ministerstvo tako-le preosnovano: Prejšnji minister Grekov je imenovan za ministra vnanjih zadev in generalni tajnik v finančnem ministerstvu Belčov za finančnega ministra. Nova ministra sta stopila v novo službo preteklo soboto.

Italija. Radikalci so imeli dné 13. t. v Milanu obed, katerega se je vdeležilo okoli 320 oseb, ki so večinoma zastopniki delavcev in demokratskih društev. Glavni, bajé tri ure trajajoči govor je imel Cavalotti. V njem razpravljaj je o političkih in gospodarstvenih točkah svojega programa. Ves govor je bil pa naperjen proti Crispiju. „N. Fr. Presse“ pravi o tem: „Cavalotti omenja, da je pred petnajstimi leti pozdravljaj obisk cesarja Viljema I. s slavnostno pesmijo v Milanu. Tedaj ni imela Italija niti kancelarja, niti težkega bremena davkov in vendar so hodili tuji vladarji v Italijo. Potem je začel govoriti Cavalotti o gospodarstvenih zadevah, o splošnem propadu in strašni ljudski bédi, kateremu se ponujajo za vkradeni mu kruh slepeče sanje. Italijanski sedanji državniki so zapravljivi, kateri se morajo odstraniti. Silno potrebno bi bilo vso upravo preosnovati, in s tem se bode tudi proračun zmanjšal, ne da bi morala javna dela prenehati. Italijansko ljudstvo ne more več prenašati težkega bremena davkov. Demokracija mora to zlo odpraviti. V boji za pravico, pravico in svobodo bode zmagala, če bode resno in vztrajno delovala.

Francija. Troški za bogočastne namene so dovoljeni brez izjeme, ker je po besedah Leyguesa že davno vse mogoče prečrtano, kar se je zdelo francoskim republikancem nepotrebno za bogočastne namene. Pravosodni in bogočastni minister Fallières je pri tej priliki dobro pokazal svojo framaonsko

barvo, zakaj rekel je, da bi rad dohodke škofov in mašnikov izbrisal, toda ne more, dokler obstoji konkordat. Ko bi se hotelo ugoditi prošnjam od mnogih strani, osnovati bi se moralo celó mnogo novih fará. Republikanci so seveda za take prošnje gluhi, pa kako tudi, ko še tem dušnim pastirjem, kar jih je, kratijo kolikor mogoče njih pravice. Kadar je treba davke plačati, tedaj vé francoska vlada pač dobro za vsakega kmetiča; a kadar jo prosijo, da bi storila kaj za njih dušni blagor, tedaj je gluha za take prošnje.

Portugal. Iz Brazilije se oglašajo prostovoljci ter se ponujajo v službo za portugalsko vzhodno Afriko. Ko bodo prišli na Portugalsko, bodo ostali nekaj časa v vojašnicah v Lisaboni, potem pa bržkone kmalu odposlani v Mosamedes kot vojaška naselbina. Za portugalsko vlado so ti prostovoljci iz zloglasne ameriške republike kolikor toliko nevarni. V portugalski deželi že tako ne manjka republikanskih demonstracij, zdaj sprejema pa še take ljudi, ki so okuženi z republikanskimi nazori.

Anglija. Ker so pisali nekateri listi, da se vršé mej Anglijo in Francijo pogajanja z ozirom na neufundlandsko vprašanje, vsled katerega naj bi Anglija prepustila Franciji jedno angleško naselbino, za kar bi izgubila Francija pravico, ribariti v Neufundlandiji, oglasil se je „Standard“ ter pobija to poročilo kot popolnoma neosnovano in neutemeljeno. — Dublinski nadškof Walsh bode v kratkem za kardinala imenovan.

Kitajsko. Iz Londona se poroča nemškimi listom, da je korejski kralj pripoznal s slovesnim aktom tradicionalno pokroviteljstvo kitajskega kraljestva.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. Sklicevaje se na § 19. tisk. zak. prosim, da sprejmete gledé na dopis iz „Domžal“, priobčen v „Slovenca“ 259. številki v prihodnjo številko nastopni popravek:

Ni res, da se lokalna železnica Ljubljana-Kamnik dela preveč samooblastno; res je pa, da se gradi ta železnica temeljem drž. zakona z dné 14. aprila 1889 drž. zakona št. 73 in vseskozi strogo po propisih pristojnih oblasti.

Res je nadalje, da se pri političnem ogledu vršivšem se od dné 5. do 15. oktobra 1889 proti uporabi cestnega banketa mej Dobrovo in Trzinom, t. j. od 7-5 kilm. do 9-1 za železnično progo ni nihče in zlasti prizadete občine niso ničesar ugovarjale.

Ni res, da vodstvo železnične zgradbe nobenega človeka in tudi dobrega sveta ne posluša, in da nobena pritožba nič ne izdá.

Ni res, da je moral kdo doživeti kake sitnosti ali poškodovanja in to zaradi brezobzirnosti nekaterih gospodov, kateri imajo pri tej železnici bajé glavno besedo.

Ni res, da je železnično vodstvo komu samovoljno podrlo kozolec. Res pa je, da se je v napominanem dopisu navedenemu gospodarju, t. j. J. Remcu iz Domžal, njegov kozolec zakonito razlastil, ter da se je potem Janez Reme v sodni poravnavi z dné 3. marca 1890 obvezal, da bo vsaj do 1. junija proti odškodnini 12 gld. ta kozolec (2 okna brez strehe) prestavil iz ognjene meje, t. j. 30 metrov od železnične osi.

Ni res, da se je Janezu Remcu odkazal prostor, kamor naj prestavi kozolec.

Ni res, da je on prestavil kozolec na odkazan prostor, da so potem inženér in tudi komisije hodile mimo kozoleca, in da je bilo vse prav.

Ni res, da so potem železniški delavci meni nič tebi nič kozolec podrli. — Res je le, da je J. Reme pōstavil svoj kozolec le 24 metrov od železnične osi in da sta ga zategadelj železniški inženér in podpisani zastopnik železniške družbe večkrat opozorila, da mora kozolec prestaviti tako daleč, kakor se je zavezal v poravnavi.

Res je nadalje, da je Reme to storiti obljubil, da se pa svoji obljubi, dočim je pogojeno odškodnino že 3. aprila t. l. prejel, ni odzval.

Res je nadalje, da je bilo železnično vodstvo vsled tega v smislu poravnave prisiljeno kozolec podreti, ker bi inače ne smelo z lokomotivo voziti po dotični progi.

Ni res konečno, da nekateri preveč prezirajo našega trpina-kmeta, kajti res je marveč, da se je vse odkupovanje zemljišč in kozolcev vršilo strogo zakonito, in zategadelj je tudi res, da bi se bil imel dopisnik v št. 259. „Slovenca“ bolje informovati, mesto z neresničnimi dopisi begati in dražiti ljudstvo proti prepotrebniemu kulturnemu podjetju.

Z odličnim spoštovanjem bileži

dr. Alf. Mosche,

zastopnik akcijske družbe „Lokalna železnica Ljubljana-Kamnik.“

Rim, 13. novembra. Navadno brezverski časniki vsaki mesec vsaj enkrat poročé svojim potrpežljivim bralcem, da so sveti Oče bolehní, da že dlje časa nič niso zapustili svoje sobe itd. Lahko si mislite, zakaj tako poročajo. Radi bi se namreč znebili onega, za katerega ne marajo. Tem bolj pa mora vsakega vernega katoličana srce z veseljem biti navdano, ko vé, da se tudi tu kaže neskončno modra previdnost božja. Osemdesetletni starček, kakor so sveti Oče, a vendar, — morem Vam poročati iz najnovejšega časa — pri najboljšem zdravju: spomin živ, glas močen, hoja trdna. In kolika skrb jih navdaja, da bi se tu in tam učinilo kaj dobrega! Seveda se ta skrb v prvi vrsti kaže v Rimu. Koliko se tu zgodi za šole! Reči moramo, da prav za šolstvo se sedanji papež posebno zanimajo. Kakor znano, je vlada italijanska premnogo samostanov, posebno ženskih razpustila, skoro vsem pa je vzela premoženje, tako da je še danes veliko ženskih samostanov v Rimu, ki skrbé za pobožno vzgojo ženske mladine; živé pa se samo od milodarov. In med onimi, ki s posebno ljubeznijo podpirajo redove vzgajajoče mladino, so gotovo sveti Oče. Stopi kamorkoli v večnem mestu, posebno popoldne, povsodi srečaš dečke, od malih do večih, ki gredó na sprehod, spremlja pa jih ali duhovnik ali kak menih. Resnica je, da se iz vseh boljših hiš šolajo dečki in deklice po samostanih in redovnih šolah, resnica je tudi, da take šole s posebno gorečnostjo dan na dan, ne samo v Rimu, marveč tudi drugod, sveti Oče ustanavljajo. Tako, kar priporočajo v svojih pastirskih listih, tudi v dejanji spolnujejo. Ali ni to tudi nam vsem migljelj, kakó živa potreba je vsaki čas potegovati se za versko šolo? —

O vseh Svétih je tudi na našem pokopališči vršil se slovesni spomin za mrtve. To sicer seveda ni tako v navadi, kakor pri nas na Kranjskem, da bi ljudje klečé na grobu molili za verne. Lučie premnogo prižgó, z venci okrasijo gomile, pobožnost pa so prenesli večinoma v cerkev. Po cerkvah pa se celi mesec dan na dan vré pobožnosti za mrtve. Zjutraj so sv. maše, popoldne pa rožni venec.

Še nekaj za danes. Prav pripravno imamo tu izvedeti, koliko je prava ura. Ravno ko je poldne, oglasi se strel iz angeljskega grada, in takrat vsak lahko spozná, če mu ura prehiteva ali nazaduje. Nato pa se iz raznih cerkvá oglašé zvonovi, kateri so pa — v primeri z našimi — pravi pritlikovci.

Čez reko Tiberó delali so že par let velik železen most. Sedaj bi imel biti končan, ali — previsok je. Za več metrov so ga previsoko umerili. Pač sedaj pripravljajo zvezo od ceste do njega. Drugače ne bo šlo, kakor da bodo nasuli toliko zemlje, da se bo prav pošteno v klanec prišlo do mosta. Naši ljudje so vedno rekli: če delaš pot, napravi ga tako, da bo brez klanca, da ne boš sopel na njem ne ti, ne tvoja živina. Lahí pa so menda drugačnih misli. Če pa niso, vam bom o priliki sporočil. Zdravi!

„Matica Slovenska“.

LXXXVII. odborova seja, v sredo 12. novembra 1890.

(Dalje.)

O „Slovenski Besedi“ se ni moglo doseči sporazumenje večine pisateljev. Mnogim bi bolj ugajal splošno znanstveni list; zato se je izdavanje samo jezikovnega lista odložilo, dokler se kaj gotovega ne ukrene o znanstvenem sploh.

Po nasvetu književnega odseka se prisodi častna nagrada 200 glđ. iz obrestij Tomšič-Jurčičeve ustanove zgodovinski povesti „Pegam in Lamberger“. Povest izide prihodnje leto kot VI. zvezek „Zabavne knjižnice“.

Več družih rokopisov je dobila „Matica“ v zadnjem letu na ogled. Odbor zasliši ocene presojevalcev, vsled katerih se nekateri spisi potrdé, druge je pa vrniti pisateljem, ker ne ustrezajo, zopet druge izročiti še raznim presojevalcem.

Običajnemu „Letopisu“, ki izide tudi prihodnje leto, bode zopet vrednik prof. Bartel.

Letošnjim društvenim knjigam: 1. „Letopis za leto 1890“, vredil prof. Bartel; 2. „Dušeslovje“, II. del, spisal dr. Fr. Lampe; 3. Valentina Vodnika „Izbrani pripovedni spisi“, vredil Fr. Wiethaler, se določi založna cena, vsaki po 1 glđ. Knjige se te dni razpošiljajo društvenikom. Novi udje prejmo namesto II. dela „Dušeslovja“ Križmanovo slovnico.

Kot založna knjiga prihodnjega leta ima iziti Pokorny-Tušekov: „Prirodopis rastlinstva“ v novem

(tretjem) natisu; drugi natis poide prav v kratkem. Predno pa gre v tisek, naj bi knjigo stvarno in jezikovno pregledala prof. Pavlin in dr. Požar.

Več prošenj za starejše založne knjige je bilo iz predsedništva rešenih po že potrjenem vodilu, da je knjige poudarjati le članom, oziroma takim prosilcem, ki hočejo društvu pristopiti kot člani „Matica“ je dobila v tej zadevi tudi več zahvalnih pisem.

V poverjeništvu se je zvršilo več izprememb. Ljutomerska dekanija se je spojila v jedno poverjenišvo. Nove poverjenike so dobili: Pazin, Šentpeter na Krasu, Karlovec, Velikovec, Celje in Kamna Gorica. Novo poverjenišvo se je osnovalo za Kanal in Pulj. Izpraznjeni sta poverjenišvi za Gornji Grad in Šentlenart.

Zapisnikar oglašá še več kurentnih dopisov in pové, kako so bili takoj iz predsedništva rešeni, kar se brez ugovora odobri.

Knjižnici je v zadnji dóbi prirastlo 64 knjig, zvezkov in časopisov; večinoma po zaméni, nekaj pa tudi vsled daril; po jeziku največ slovenskih in ruskih, precej pa tudi čeških in hrvatskih, nekaj nemških in v drugih jezikih. (Konec slédi.)

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) je danes ob polu 4. uri sklenil sejo, ne da bi bil rešil vse točke dnevnega reda. Obširnejí razgovor je bil pri podpori 2000 goldinarjev za izdavanje šolskih knjig. Proti tej podpori je govoril dr. Schaffer, zánjo Vošnjak, Tavčar in poročevalec Povše. Pred sklepom javne seje se spominja podpredsednik godú presvetle cesarice in si izprosi pooblaščenja ji v imenu deželnega zbora primernim potom čestitati. (Dobro! dobro!) Po javni seji je bila tajna seja, v kateri so se deželnemu oficijalu Ivanu Kozjeku pregledali nasledki disciplinarne kazni iz l. 1884. Prihodnja seja bo v četrtek dné 20. t. m.

(Deželni zbor štajarski.) XVII. seja deželnega zbora štajarskega je bila izredno zanimiva. V tej seji je odgovoril ces. namestnik na interpelacijo poslanca Radaja in tovarišev gledé na zadnje volitve v deželni zbor; obširna je bila razprava o deželnih oskrbovaliških postajah, o odpravi policijskega odgona, o predlogu poslanca Jermana zaradi lovskih kart, ki je bil pa od večine proti glasovom konservativnih in slovenskih poslancev odklonjen. Poslanec Morre je ostro napadal deželni odbor, ter mu očital, da ne izvršuje deželnoborskih sklepov; poročal je poslednjič poslanec Radaj o vrnavi lovskih pravic; ta predlog je priporočal med drugimi tudi poslanec Mih. Vošnjak. Predlog je bil vsprejet. Seji predsedoval je nekaj časa tudi deželnega glavarja namestnik dr. Jurtela. Jutri pri- nesemo obširnejše poročilo.

(„Beseda“ goriške ženske podružnice) sv. Cirila in Metoda vršila se je 9. t. m. prav slovesno, bila je obilno obiskana, navzoči so bili tudi trije mestni svetovalci. Petje, deklamaciji, igra, vse se je vršilo v lepem redu in občinstvo je bilo s prirejeno „Besedo“ popolno zadovoljno; upamo da je bila tudi društvena blagajnica.

(Vinska kupčija na Dolenjskem) je dozda jako ugodna. Staro vedro se je okrog Novega mesta plačevalo po 8 do 11, celó 12 glđ. Ta visoka cena se bo najbrž težko ohranila, ker vedno več se vidi ponujalcev blaga in vedno menj kupovalcev. Kapljica je letos res izvrstna, zato tudi zá-njo cena visoka.

(Oskrunjena cerkev.) Iz Sel pri Sisku poročá „Obzor“: V noči od 8. na 9. t. m. vlomili so neznaní roparji v našo lepo, prenovljeno cerkev, z namenom, da nakradejo denarjev. Ker niso našli denarja, maščevali so se nad kelhi ter jih pet razbili. Iz velikega altarja so vzeli ciborij, ga skrivili, in hostije raztresli po tleh, kelhe so drugi dan našli v blatu poleg ceste, ker jih lopovi niso vzeli seboj, da bi jih ne izdali.

(Vitez Anton Jekše,) d-kan v Kobaridu, je nevarno zbolel, kakor poročá „Soča“. Dal Bog, da se mu obrne na bolje.

(V Kanalu na Goriškem) zbrani duhovniki kanalskega dekanata so izjavili dné 10. t. m. pri konferenci željo, da se poleg Alojzijevisča v Gorici, namenjenega laškím šolarjem ustanovi še drug zavod namenjen slovenskim šolarjem, ali pa da bi bilo v jednom zavodu prostora dovolj za učence obeh národnostij. V ta namen so zbrani gospodje darovali 52 glđ. — Gosp. Ant. Križnic, obč. svetovalec v

Kanalu, in trgovec J. Hönig sta imenovana častna člana vojaške veteranske podružnice v Kanalu.

(Petdesetletnico) je obhajal kot odvetnik dné 11. t. m. g. vitez dr. Karol Doliak pl. Cipriani, ki je 85 let star ter še vedno opravlja posle svojega poklica in je predsednik goriške odvetniško zbornice.

(V zavodu usmiljenih bratov v Gorici) dozidali so novo mrtvašnico po najnovejših vednostnih zahtevah.

(Kochovo zdravljenje — jetike.) Monakovska „Allg. Ztg.“ je priobčila jako zanimljiv dopis iz Berolina o dr. Kochovih poskusih gledé ozdravljenja jetike ali jetičnega bacila, ter s praktičnega in teoretičnega stališča nima česa ugovarjati. Poskusi, kakor zdaj dr. Koch sam javlja, so pokazali, da je jetika na kateri-koli stopinji — ozdravljiva! Jeden izmed prvih zdravniških veščakov in avtoritet se je izjavil, da je ta izumitev tak dogodjaj, kakoršen se ni dogodil izza dóbe Hippokratove v stroki zdravilstva, in da je to slavlje véde, kateremu se v tem oziru ne more primerjati ničesa, kar se je v zadnjih stoletjih zvršilo v blagor ljudstva. Zanimanje, kakoršno je povzročila dr. Kochova izumitev, je nepopisno. Cesar Viljem je proglasil to kot posebno dobroto previdnosti, da se je ravno za njegove vlade in v nemškem cesarstvu skazala ta dobrota ljudstvu. Minister prosvete, vsi zdravniško-vednostni odličnjaki in vse, kar se zanímlje za kako velikansko stvar, imeli so priliko, uveriti se o teh vspehih in o dogodjaju, ki bode imel neposredno za posledico: selitev narodov v Berolin, kar se ni še doživelo in se ne bode. Preračunili so, da ima pet odstotkov onih 50 milijonov Nemcev, koji bivajo v nemški državi, podedovane jetike, torej 2,500.000 oseb, mej kojimi ima deset odstotkov (torej 250.000) toli imetja, da morejo takoj potovati v Berolin in se ondi zdraviti. Toda kam s toli ljudmi? Jediní vzrok, zakaj dr. Koch sam ni objavil prej uradno svojo izumitev, je ta, ker ga je skrbelo, da bodo morali vsem tem bolehnim tolпам oskrbeti stanovanja. Pripravlja se pa lek pod nadziranjem, torej recept ne bode raztroben po svetu. Sprva bode zdravljenje jetike osredotočeno v Berolinu. Zdravljenje se pa vrši takó, da se lek bolniku spusti po majhni brizgljici pod kožo. Ta tekočina je svetlozлата in oljnata; pol grama že zadošča jednokrat, in se nahaja v malih stekleničicah. Na zdrave ljudi ne vpliva, nasprotno se pa pri bolnih pojavi vročnica v 4 do 5 urah in traja 12 do 15 ur, na to pa sledi ozdravljenje. Brizgljá se lek na prsih in na hrbtu pod kožo. Potenje po noči, kašelj in pljuvanje prestane. Vse bolnike, ki so bili v prvem štadiji tuberkuloze, je dr. Koch popolnem ozdravil in propustil v 4 do 6 tednih. Koch pravi, da se začetna pljučna tuberkuloza dá zanesljivo ozdraviti. Predaval bode dr. Koch o svoji izumitvi v 26. dan t. m. v društvu berlinskih zdravnikov, vstop bo dovoljen samo zdravnikom. Cesarju Viljemu je že trikrat poročal o svojem zdravljenji in vspehih. Zdravilo bode dr. Koch prodajal samo zdravnikom. Stekleničica, v koji bode toli léka, da se more 20- do 30krat brizgniti, stala bode 25 mark (blizu 14 glđ.). Ozdravljenje bolnikov, bolehalo jih za tuberkulozo v koži, kostéh ali v pregibih, izvršilo se je že v petih dneh. Z Dunaja je odrinilo v zadnjih dneh mnogo tuberkuloznih bolnikov v spremstvu sorodnikov ali zdravnikov v Berolin. Napósed dr. Koch polaga zdravnikom na sree, naj z največjo vestnostjo izvršujejo diagnozo in se ogibajo vseh lahkomiselnostij pri preiskavanji izmečkov ali sputuma, ker je od te diagnose odvisno življenje mnogih, mnogih ljudij. Ako bodo vse to vestno spolnovali zdravniki, pravi dr. Koch, postala bode njegova izumitev trpečemu ljudstvu prava in velikanska dobrota.

(Grof Moric Esterhazy) je umrl v Pirni v 83. letu. Pokojnik je bil nekda vplivna oseba. Do l. 1856. je bil poslanik v Rimu, l. 1861. minister v kabinetu Schmerlingovem, in l. 1865. je bil člen ministerstva Belcredi. Pripadal je starokonservativni ogrski stranki, vzroka dovolj, da tudi ob njegovi smrti dunajski in peštanski listi zanj nimajo prijaznih besedij.

(Vabilo) h koncertu, katerega priredi „Litij-sko pevsko društvo“ v nedeljo, 23. t. m., v g. Ljud. Treota prostorih („na pošti“) na korist društvene zastave v Litiji z nastopnim vspe- dom: 1. I. pl. Zajc: „Jurešičeva putnica“, moški zbor. 2. F. S. Vilhar: „Domovini“, mešani zbor. 3. Mangolt: „Moj dom“, moški zbor. 4. F. S. Vilhar: „Ružici“, samospjev (sopran) s spremljevanjem glasovirja. 5. C. D. Berriot: „Fantasie-Ballet“ za

gosli s spremljevanjem glasovirja. 6. F. Majer: „Tičica“, četverspev. 7. Dr. G. Ipavec: „Pozdrav“, mešani zbor. 8. D. Jenko: „Molitev“, moški zbor. 9. Dr. G. Ipavec: „Lahko noč“, mešani zbor. 10. F. Stegnar: „Kitajska“, šaljiv četverspev s spremljevanjem glasovirja. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Podporniki plačajo 20 kr., neudje pa 50 kr. vstopnine. Preplačila se hvaležno vsprejemajo. Po koncertu prosta zabava. K prav obilni vdeležbi najljubše vabi vse domače in tuje prijatelje lepega petja

Odbor

litijjskega pevskega društva.

(Uporaba Kochovega zdravljenja v Avstriji.)

Ministerstvo notranjih zadev kakor najvišje zdravstveno oblastvo in najvišji zdravstveni svet se močno zanimajo za Kochove iznajdbe in njegovo novo zdravljenje ter so se že posvetovali, kako naj bi Kochovo zdravljenje v Avstriji uporabljali. V kratkem bodo strokovnjake na državne troške poslali v Berlin, da bodo tam študirali Kochovo Metodo. — Na Dunaji so se medicinski profesorji-veljaki jako povoljno izrazili o novi Kochovi iznajdbi ter je društvo zdravnikov dunajskih imenovalo dr. Kocha za svojega častnega uda.

(„Drobtinice“) XXIV. letnik. Vredil dr. Fr. Lampe, vodja Marijanišča. Založila „Katol. družba“ za Kranjsko. S tem naslovom razpošilja katoliška družba udom svoje glasilo letos poklonjeno „visokorodnemu gosp. Andreju baronu Winklerju, c. kr. deželnemu predsedniku kranjskemu itd. v spomin desetletnice njegovega predsedništva“. Gradivo nabrano v tem letniku, je kakor že kazalo, kaže raznovrstno in zelo zanimivo; dragocen je prvi spis „Duh sv. Frančiška“; mej drugim donša živatopise rajnega knezoškofa lavantinskega dr. Stepišnika, spisal g. župnik Voh; blag. g. Andreja barona Winklerja, spisal g. Ivan Lavrenčič, pokojnega župnika gorjanskega K. Tedeschija, sestavil g. M. Mrak. Nekaj kratkih povestit in drobnih pesmi završuje ta letnik. Na čelu ima knjiga lepo sliko Marijanišča, in tudi živatopisi so pojasnjeni s krasnimi dobro zadetimi podobami opisanih. Iz predsednikovega poročila katol. družbe nam je omeniti, da ima družba svojo knjižnico, ki šteje 3562 knjig, udov je imela družba koncem leta 1889. 688, katerim naj bi se jih za prihodnje leto vsaj toliko pridružilo, da bi jih družba štela 1000. Dohodkov je imela lansko leto 1621 glđ. 33 kr., troškov pa 1672 glđ. 73 kr. Torej primanjkuje v blagajnici koncem leta 51 glđ. 40 kr. K sklepu je pridejan imenik društvenih udov. Priporočamo „Drobtinice“ vzlasti gg. duhovnikom v nakup zasé in za krščanske družine. Cena zvezku je 70, kartoniran 80 kr.

Raznoterosti.

— Tajni vatikanski arhiv. Iz Rima se poroča „Wiener Ztg.“: Dne 7. novembra so otvorili v Vatikanu novo delavno dvorano v tajnem arhivu, katerega od leta do leta več ljudij obiše. Pri 20 mizah je 60 pripravnih sedežev, ki so od leve strani razsvetljeni. Še istega dne, ko so dvorano otvorili, bila je zasedena polovica sedežev; mej drugimi je šest preiskovalcev iz Avstrije. Navadno pa ima omenjeni arhiv okoli Božiča več obiskovalcev. Ali bodo pa mogli sedanji uradniki streči tedaj vsem 60 obiskovalcem, je pač treba pomisliti.

— Požar. Iz Madrida se poroča 11 t. m.: Danes je začelo goreti v smodkini tovarni. Tovarna je večinoma pogorela, 6000 ljudij je brez dela. Ogenj so pogasili. Kraljica si je ogledala pogorišče ter je obljubila delavkam pomoč. Ljudstvo je pozdravljalo kraljico z največjim navdušenjem.

— Kratkovidnost. Monakovski mestni urad konstatuje, da je bilo 1889. l. v tamošnjih šolah 2327 otrok, kateri so imeli slabe oči, in sicer 996 dečkov in 1331 deklic. Na vsa 1000 šolarjev je bilo kratkovidnih v prvih razredih 36, v drugih 49, v tretjih 70, v četrtih 94, petih 108, šestih 104, sedmih 108 dečkov. Pri dekletih so rastla dotična statistična števila od 37 do 119.

— Kolera. Kakor pišejo listi, razgraja črna žena, neizproсна morilka, v Antiohiji vedno bolj. Pretekli teden je umrlo na jeden dan 30 oseb za to boleznijo. V Sandšak-Homi je umrlo 42 ljudij za kolero.

— V pogorji otoka Sardinije živé še, — kakor piše „Osservatore Romano“, — potomci onih 80.000 židov, katere je cesar Vespazijan, ko je bil razdejal mesto Jeruzalem, poslal na imenovani otok v prognanstvo. Ti pozni vnuki „izvoljenega ljudstva“ govoré latinsko narečje in so vsi katoliškega veroizpovedanja. Še zdaj imajo nekatere posebnosti, ki spominjajo na njih rod; tako imenujejo n. pr. mesec september „capitanni“ (caput anni), začetek leta, ker pade na ta mesec židovsko novo leto.

Telegrami.

Dunaj, 18. novembra. V deželnem zboru predlagajo Fuss in tovariši, da bi se deželnemu odboru naročilo, naj pošlje skušenega strokovnjaka v Berlin, ki bode študiral Kochovo zdravljenje. Cesarski namestnik je odgovoril na interpelacijo, zaradi sekvestracije in podržavljenja tramwayja ter pojasnil, da bode postavna uravnava tramwayja sledila v državnem zboru ter bo vlada izročila dotične predloge, kakor tudi, da je vlada gledé železnice pridržala kompetenco državnemu zboru. Cesarski namestnik torej ne more odgovarjati na interpelacijo.

Trst, 17. novembra. Kupčijska zbornica je priredila sinoči v krasno olepšani borzni dvorani obed na čast tu bivajočim udom nižje-avstrijskega obrtniškega društva, in dunajskim tovarnarjem in trgovcem.

Praga, 17. novembra. Deželnemu zboru je vže danes došlo poročilo budgetnega odseka o predlogih deželnega odbora kaj ukreniti glede na letošnje povodni. Cesarski namestnik je opomnil, da bodeti sočasno država in dežela denar delili in sicer po načelu, da se premožnim, mej temi občinam, okrajem in društvom ne bode naklanjala podpora, marveč le v bogim in manj premožnim. Mladotičski predlogi so bili odklonjeni; odsekovi predlogi pa sprejeti.

Kološ, 17. novembra. V Földri so bili včeraj izgredi povodom umeščenja tamošnjega duhovnika. Žandarmerija je rabila orožje; več oseb je ranjenih; kakor se čuje, je nekaj celo mrtvih.

Beli Grad, 17. novembra. Kakor poroča konzularno poročilo, je vodja Arnavtov Avider zaradi umora srbskega popa Stojana izvršujoč krvno osveto ustrelil sorodnik umorjenega duhovnika.

Rim, 17. novembra. Crispi je odpotoval v Turin. Tudi drugi ministri se bodo vdeležili banketa v Turinu. Nekedanji državni podtajnik Pelloux je popolno odobril v svojem pismu do svojih volilcev vnanjo Crispijevo politiko.

Berolin, 17. novembra. Ko je bil cesar sprejel predsedništvo zbornice, začel je govoriti o splošnem položaji ter rekel, da odločno upa, da se vzdrži mir. Na to je predsedništvo sprejela tudi cesarica ter iskreno pozdravila.

Umrli so:

14. novembra. Ernestina Pribil, učiteljica, 36 let, Stari trg 24, eudometritis septica puerperalis. — Frančiška Rus, delavka, 41 let, Mestni trg 6, jetika.

15. novembra. Teodor Rotar, narednika sin, 21 let, Cesta na Grad 6, božjast.

17. novembra. Matevž Mihelič, delavec, 57 let, Kravja dolina 11, pleuritis chronica.

V bolnišnici:

14. novembra. Helena Hubat, gostija, 65 let, emphysema pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		barometra v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	743.1	1.0	brezv.	megla	
17. 2. u. pop.	740.4	6.8	sl. zap.	del. jasno	0.00
9. u. zveč.	740.2	3.2	brezv.	jasno	
Srednja temperatura 3.7°, za 0.3° pod normalom					

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

18. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	glđ. 60	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16%	88	75	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	75	„
Papirna renta, davka prosta	101	40	„
Akcije avstr.-ogerske banke	983	—	„
Kreditne akcije	299	—	„
London	115	85	„
Srebro	—	—	„
Francoski napoleond.	9	15	„
Cesarski cekini	5	48	„
Nemške marke	56	67 1/2	„

Stanje avstro-ogerske banke

dné 7. novembra 1890.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	glđ. 452,700.000	(— 11,724.000)
Kovinski zaklad	245,112.000	(— 542.000)
Listnica	184,279.000	(— 15,589.000)
Lombard	27,600.000	(— 6,511.000)

Zahvala.

Ob smrti prerano mi odvzete, nepozabne soproje, gospe

Ernestine Pribil-Kernove,

zahvaljujem najtopljeje slavno vodstvo slovenske mestne dekliske šole, p. t. čitalnične pevce za ganljivo petje, mnogobrojne daritelje prekrasnih vencev, vse vdeležence, zlasti kolegije in kolege pokojnice za obilo vdeležitev pri pogrebu, in sploh vse, ki so mi v teh prebitkih dneh izrazili svoje sočutje.

V LJUBLJANI, dné 18. nov. 1890.

Ivan Pribil.

Razpis ustanov.

Povodom praznovanja štiridesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frana Josipa I. ustanovila je trgovska in obrtniška zbornica

8 ustanov po 25 goldinarjev

za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Te ustanove se s tem za leto 1890. razpisujejo. — Prošnje naj se podpisani zbornici do 28. novembra t. l. pošljejo, priloži naj se jim pa od župniškega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj bil obrtnik, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog.

V LJUBLJANI, dne 10. novembra 1890.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. (3—2)

V dneh,

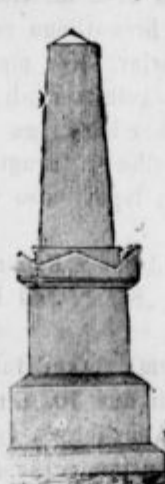
ko praznujemo praznik naše thürinske zaščitnice sv. Elizabete, obračam se še jedenkrat s prošnjo za našo cerkev do vseh katolikov. Z božjo pomočjo smo zgradili velik del cerkve. A zdaj so naše moči opešale. Katoliki! Le z Vašo pomočjo bomo lahko cerkev dozidali; pomagajte nam jo zgraditi. Pomagajte nam sozidati hišo Gospodovo, da Vam on pripravi lepo bivališče gori v nebesih. Posebno Vě bralke, katere imate ime po sv. Elizabeti, darujte nam dar v čast velike zaščitnice. Vsako, tudi najmanjše darilo v pisemskih znamkah nam je ljubo.

V Weimarji na Thürinskem.

K. Jüngst, župnik.

Opravništvo rado vsprejema milodare v ta namen darovane. (6—3)

Ustanovljeno 1781. leta.

Zalogo najlepših grobnih spomenikov

ima

Eduard Hauser,

c. in kr. dvorni kamnoseški mojster,

Dunaj, IX., Spitalgasse št. 19^L

Grobni nakit od granita, grobno omrežje in grobne svetilnice itd. Naročila za izdelovanje rakev, prevažanje spomenikov in vsa v to stroko sodajoča naročila se hitro in najceneje izvršujejo.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.